

H I R D E S D A Z I G É T !

*Dóczi Ákos**

A szolgáló keresztyén jelleme

„Amit pedig szóltok vagy cselekesztek, mind az Úr Jézus nevében tegyétek, hálat adva az Atya Istennek őáltala.”

(Kol 3,17)

*

A napokban temetési igei szolgálat után az elhunyt életútját olvastam fel, melyben a következő, számomra újszerűen megfogalmazott sorokat találtam, egy negyvenhét év házasság után elhunyt férfiről: „Békében, családias hangulatban, egymás gondolatait olvasva, boldog házasságban éltek...”. Ez az idézet a férj és a feleség közötti összhang kifejezése. Azonban a mi életünket is olvassák mások, de nem csak ideális értelemben és segítő szándékkal! A körülöttünk élők látva az életvitelünket, mindazt, ahogyan a gondolatainkból szavak, majd szavainkból tettek lesznek, kialakítanak rólunk egy véleményyt.

Vajon mi valóban keresztyének, krisztusiak vagyunk-e, a környezetünk Jézust olvassa-e rajtunk keresztül? Esetleg még mindig ott tartunk, hogy mi magunk akarjuk őt szolgálni, önerőből igyekszünk bizonyosságot tenni róla, és az emberek nem is látnak mást, csak bennünket. Ebben az esetben nem a klasszikus értelemben követünk el bűnt, mely életvitelünkben olyan szembeötlő módon jelentkezne. Itt a Biblia a bűn lényegére mutat rá, vagyis a bűn az, hogy nem hitből fakadnak a tetteim, vagyis ebben az esetben, Jézus szavait idézve: a „...*bűn az, hogy nem hisznek énbennem...*”. Meg lehet szokni, és fel lehet építeni egy életet, elnyerve vele mások elismerését, megnyerve, meggyőzve az „egész világot” arról, hogy mi milyen jó szándékú, kedves, önfeláldozó emberek vagyunk, de lehet, hogy az örökös Istenre utalásban, uram-uramozásban, lelkünk kárt vall. Mint ahogy elsősorban vallásos életvitelükhöz ragaszkodó, megtéretlen farizeusok életében Jézus felhívásából, ébresztetéséből láthatjuk. Mi is sokszor szívesebben altatjuk és ámitjuk továbbra is magunkat azzal, hogy mi elégségesek vagyunk önmagunk számára, esetleg néha-néha rászorulónak érezve magunkat, olykor segítségül hívjuk őt, de azután csakhamar függetlenítjük is magunkat tőle. Viszont saját erőforrásainkban csakhamar kiderül, hogy végesek vagyunk, és éppen akkor van nagy szükség bemutatni Krisztust, amikor a mi erőnk, türelmünk, kitartásunk, bölcsességünk, ötletünk elfogyott. Vagyis ahol elfogynak a mi jó szándékú, segítőkész eszközeink, terveink, ott felismerjük ráutaltságunkat, és hozzá fordulhatunk vezetésért, hogy neki átengedve az irányítást ő kapjon teret a jó véghezvitelében.

Isten célja – ahogy láthatjuk Pál vagy a többi küldött életében is –, hogy rajtunk keresztül az ő Fiának és drága Lelkének az akarata érvényesüljön, hogy legyünk cselekvői az ő céljai megvalósításának. Többé ne mi éljünk tovább a neki való engedelmségre és követésre törekedve, hanem éljen bennünk a Krisztus!

Egy formabontó világi pszichiáter a maga szókészletével (mentális gyógyulás elérése érdekében) ezt a következőképpen fogalmazta meg: „Mindannyian nagyon mély hipnózisban

élünk. A kérdés csak az, hogy hogyan lehet fölébredni a valóságra, vagy a valóság egy annál jobb megközelítésére, mint amire megtanítottak, félrevezettek minket.”

Jézus Krisztusban eljött számunkra a valóság! Ő az út, az igazság, és az élet... Beismerhetjük, hogy nélküle semmit sem tudunk tenni!

Pál apostol a damaszkuszi úton, azon túl, hogy a feltámadt és megdicsőült Úr Jézus Krisztussal állt szemben, találkozott önmagával, a saját önzésével és Istentől való függetlenségével, torz önbizalmával vallásos eszmerendszerbe csomagolva. Mindaz, aki volt, szembetalálta magát a mindenható Isten szentségével és tisztaságával, és beismerte, hogy milyen nehéz neki az ösztöke ellen rugódoznia. Az ellen az isteni rend ellen lázadt, melyben Isten az első helyre kívánt kerülni az életében, hogy áthatva, betöltve az életét fel szabaduljon az örömteli, hálás, kegyelemtudatból fakadó szolgálatra.

Vagyis röviden összefoglalva: keresztyénként élni azt jelenti, hogy lemondok önmagamról, átengedem az életemet Isten irányító befolyásának, és ekkor a tőle való függésben fel szabadulok az ő rendelkezésére és embertársaim felé kifejeződő, hálás és önzetlen szolgáló szeretetre.

Ebből fakad, hogy az életünkben attól a pillanattól kezdve, hogy felismertük Isten ránk vonatkozó tervét és akaratát, nélkülözhetetlenné válik a neki való engedelmség kifejeződéseként a szolgálat. Ebben a kapcsolatban egyszerre jelentkezik az alá-, fölérendeltségi és a mellérendeltségi viszony. Vagyis egyfelől Isten rabszolgái vagyunk, mely helyzetben nem azt tesszük, amit szeretnénk, sőt, haszontalan szolgaként csak azt tesszük, ami a dolgunk, bármiféle elismeréstől vagy dicsérettől mentesen, napszámosként, abban a kiváltságban részesülve, hogy az Úrnak dolgozhatunk. Másfelől pedig Isten munkatársaiként kapcsolódhatunk be a szolgálatba, ahogy egy helyen Jézus mondja a tanítványainak, hogy ti a barátaim vagytok, mert be vagytok avatva a jövőbeli tervekbe is, és nem kiszolgáltató rabszolgák, akik azt sem tudják, mi az Uruk jövőbeli terve, mi a szándéka az életükre nézve.

Jézus Krisztus számunkra ebben az engedelmségben és szolgálatban a példa, akinek az indulata kell hogy érvényesüljön a mi életünkben is, aki engedelmes volt egészen a kereszthalálig. Elment a végsőig, hogy teljesítse az Atya akaratát, melyet mindvégig késedelem nélkül és teljes odafigyeléssel teljesített. Mindeközben nem veszítette el „önmagát”, hanem az Istennek való engedelmségben és függőségi viszonyban mindvégig megmaradt edesatyjával való élő és szoros kapcsolata. Neki velünk ellentétben nem kellett önmagára találnia, hiszen ő az Atyával egyenlő.

A krisztusi jellem kifejlődése az életünkben egy hosszú, egész életen át tartó folyamat, mely neveltetésünkől és személyiségjegyeinkből, habitusunkból hozott örökségünk, valamint a külső körülmények függvényében jelent majd kisebb

vagy olykor nagyobb harcot, élethelyzettől függően, életünk különböző területein. Önmagunk megtagadása, és az ömber halálba adása, mindig is küzdelmet jelent a számunkra. Egyszerre kell megvalósulnia a feltétel nélküli önátadásnak és az összpontosított életvitelnek, a tudatos tevékenységet is igényelő harcnak. Ez a keresztyén jellem formálódásának Isten szerető gondoskodásában, bennünk lévő Szentlelkén keresztül átélte és megélt folyamata, hogy egyre inkább Krisztus-arcúak legyünk. Ezáltal és csak is így, egyenként, egy közösségben élve, valóban kifejező eszközei lehetünk ebben a világban a mi Urunknak.

A jellem meghatározását követően a jellemünk kialakulását és változását egy folyamaton keresztül igyekszem bemutatni, hogyan lesznek a gondolatokból szavak, a szavakból cselekedetek, a cselekedetektől szokás, szokásokból életstílus, életfelfogás, mely meghatározza már ezen a földön, hogy miben élünk a jelenben itt a földön, és hogy hová tartunk halálunk után!

Mi a jellem? Jellem, jellemzés, jellemző. A jellemből fakad, hogy valakiről milyen jellemzést adunk. Egy meghatározást a személy jellemző önkifejezéséből, szavaiból és cselekvéséből állapítunk meg. Tegyük hozzá őszintén: jól vagy rosszul, attól függően, hogy a szemünk előtt vagy a szívben végbemenő dolgokra figyelünk. Egyszóval: a jellem egész életünk jellemzője.

A Magyar értelmező kéziszótár egyik meghatározása szerint: „Valakinek (erkölcsi) elvekhez való szilárd ragaszkodásban megnyilvánuló magatartása”, a jellemes ember pedig „nemes erkölcsi elveket valló és hozzájuk ragaszkodó” egyén. A Bibliában „isteni” jellemzésen keresztül látjuk a jelentését: „Élt Úc földjén egy Jób nevű ember, aki feddhetetlen és becsületes ember volt, félte az Istent, és kerülte a rosszat.”¹

Nagyon ritkán hallottam emberekre jelzőként a jellemes kifejezést, annál inkább gyakori, pejoratív szófordulat a „jellemtelen alak” megnevezés. Úgy látom, hogy a jellem meglétét elvárások szintjén igényeljük a másiktól, viszont ha nincs meg, akkor azt rögtön észrevesszük. Másokban mindig élesebben keressük a jellemet, mint magunkban, ennek oka ó-emberi természetünkben keresendő. Amíg a másikkal foglalkozom, nem kell szembesülnöm az életben fellelhető hiányosságokkal. *Márai Sándorral* együtt meg vagyok győződve, hogy egy mélybenező önvizsgálatban nagyon érdekes, izgalmas és kihívásokban bővülő utazásban vehetünk részt, melyet ekképpen fogalmazott meg: „Az igazi élmény az ember számára tehát elsőrendűen ennyi: önmagának megismerése. A világ megismerése érdekes, hasznos, gyönyörködtető, félelmes vagy tanulságos; önmagunk megismerése a legnagyobb utazás, a legfélelmesebb felfedezés, a legtanulságosabb találkozás. Rómában vagy az Északi-sarkon járni nem olyan érdekes, mint megtudni valami valóságos jellemeinkről, tehát hajlamaink igazi természetéről, a világhoz, a jóhoz és rosszhoz, az emberekhez, a szenvedélyekhez való viszonyunkról. Mikor értelmem eléggé megérett erre, már csak ezt az élményt kerestem az életben.”²

Amit a felszínre hozunk, leginkább nem örömteli élmény, de megéri vállalni a kockázatot, mert csak így juthatunk előre. Meggyőződésem, hogy egy szolgáló keresztyén jelleméhez hozzátartozik a folyamatos ige szerinti önvizsgálat, mely segít abban, hogy feddhetetlen életet élhessünk.

Feddhetetlenül élni nem jelent egyet a büntelen étellel, sokkal inkább jelenti a bűnök felismerését, azok folyamatos

megvallását, és a megvallott bűnöktől való elfordulást, vagyis benne van a folytonos növekedés lehetősége. Nem véletlenül a páli levelek közül a pásztori levelekben kulcselekvésként van megfogalmazva a feddhetetlenség³ a gyülekezet vezetőire és a munkatársakra, Timóteusra és Tituszra nézve. Pál jól tudta, hogy sem a fiatalok, sem a gyülekezet idősebb tagjai előtt nem lehet tekintélye a fiatal szolgatársainak és neki sem. Sem az Úr Jézus, sem Pál nem kért nagyobb dolgot, mint ami az ő életükben is megvalósult. Őszintén és tisztán, hitelesen mi is csak azt várhatjuk el környezetünkől, amit mi magunk is megélünk, és amire a megszentelődésben eljutottunk. Bár abszolút értelemben nem, de általánosságban véve igaz, hogy egy gyülekezet csak addig tud és akar eljutni és az lesz a lelki igénye, ami a lelkipásztoré és a mellette álló előljárók, igehirdetők és szolgálattévők igénye. Nem tudunk vágyat ébreszteni a gyülekezeti közösségben a nagyobb szentség és az Istentől való függés iránt, ha mi magunk csak beszélünk róla, de nem éljük meg.

Legyünk őszinték magunkhoz, és lássuk meg, hogy mire jutottam, jutottunk el!⁴ Vagyis ha a gyülekezet valamit másképpen lát, azt is kijelenti majd Isten nekik, ha mi a Jézus Krisztusban kapott tökéletesség szerint gondolkozunk.

Vádlónk, az ellenség így nem tud fogást találni rajtunk, melyen keresztül elbizonytalaníthatna minket, és a körülöttünk élő emberektől sem kell rettegnünk, hogy ki fog leleplezni bennünket. Elejét vehetjük így emberi kapcsolataink elsorvadásának és leépülésének, ehelyett nyitottak lehetünk felebarátaink problémáira, és nyitottabbak lehetünk az ellenünk elkövetett bűnök megbocsátására. Nem utolsósorban pedig segíthetünk mások problémáinak megoldásában.

Ha szolgálattévőként nincs gondom a magam fizikai, mentális és lelki egészségének megőrzésére, alkalmatlan lesznek mások nehézségeinek biblikus kezelésére. Ez alatt még képmutatóvá is válok, mivel miközben tudom, mi a helyes, én mégis másképpen cselekszem. Ha ez hosszú ideig jelen van az életemben, akkor nem tudok Istennel kiteljesedett kapcsolatban élni. Az Úr is bizonyos értelemben elfordul tőlem: mert az Úr a feddhetetlen emberhez feddhetetlen, de a hamisnak ellenáll.⁵ Bizonyos ideig még „lendületből” tudunk szolgálni, de egyre inkább elgyengülünk, bizonytalanná válunk, és egy idő után értelmetlennek látszik az istentiszteleteken való részvétel, az imádság, az igeolvasás, a személyes bűnvallás stb. Kiüresedett és céltalan, szokásokon alapuló, felszínes, kizárólag elméleti keresztyénné válunk, ha egyáltalán a szokások mélyen meggyökereztek bennünk, mert egyébként a gyülekezetbe sem megyünk már el.

Attól függően, hogy milyenek a gondolataink, fogalmazzuk meg azokat, és lesznek belőle szavak, majd összefüggő, egymáshoz kapcsolódó mondatok. Gondolataink határozzák meg azt, hogy van-e kedvünk egyáltalán kapcsolatot építeni a másikkal. Van-e igényünk megismerni a másik hétköznapjait, érdekel-e a véleménye, vagyis a gondolatai bizonyos dolgokról.

A gondolataink és beszédünk közötti összefüggésről, annak következményeiről a Biblia nagy felelősségre int, melyet Jézus így fogalmazott meg: „Szavaid alapján mentenek fel, és szavaid alapján marasztalnak el téged.”... „A saját szavaid alapján ítélek meg, gonosz szolgál!”⁶

Megtérésünk előtt egy olyan világban éltünk, melyben alapvetően a körülményeink, lehetőségeink és adottságaink határozták meg a gondolatainkat, és született meg belőle egy életérzés. Ha jól mentek a dolgok, és bővölködtünk, akkor elfo-

gadhatonak, sőt jogos igényként és elvárásaként értelmezve fogadtuk el a környezetünket, és ezt tekintettük normálisnak (ha volt egyáltalán az életünknek ilyen örömteli szakasza).

Ha pedig rosszul mentek a dolgok, akkor igazán volt miért elkeseredni, és legalább a környezetünk is megértette a panaszunkat, vagyis „jogosan” elégedetlenkedhetünk és zúgolódhattunk, hiszen van vagy volt miért.

Miután Krisztussal találkoztunk, és behívtuk az életünkbe, az ő fénye világított rá arra, hogy a gondolatainknak mire kell irányulnia. A „*Mert ahol a kincséd van, ott lesz a szíved is*” gondolatmenet alapján elmondhatjuk, hogy amire irányulnak a gondolataink, az számunkra a legértékesebb és a legfontosabb. Bár nem megy olyan könnyen kimondani, hogy mindaz, ami ehhez a földhöz köt bennünket, másodlagos értékű, és nekünk először Isten országát kell keresnünk, és az ő igazságát és nem a mienket⁸, ugyanis a többi ráadás. Gondolkodásmódunkban mégis elkezdődik ennek az értékrendnek az érvényesülése, ha meg nem reked valahol „félúton”.

Tehát az alapvető hiba a gondolkozásunkkal van, hiszen az határoz meg mindent. Szavakat, tetteket, szokásokat, életstílust, életvitelt és az örök életben elfoglalt helyünket.

Természetesen nem egyutas következményről beszélhetünk, hanem oda-vissza kapcsolat az előbb említett gondolkozásból fakadó cselekedetek, a következmények és a gondolkozásunk között. Ezeknek a felügyeletében és irányításában teljesen át kell engedni magunkat Megváltó Istenünknek. A fent említett folyamat esetében – bármely területen is mutatkoznak hiányosságok az életünkben – ne elégedjünk meg azok felszínes kezelésével! Sokszor választjuk a könnyebb utat, és ahelyett, hogy a bűneinkből megtérnénk, a keresztyén szokászat felhasználásával vétkeink átcímkezésével „oldjuk meg” a problémánkat: őszinteségnek mutatjuk be a meggondolatlan és bántó kritizálást, törvényeskedést, sértő módon fogalmazzuk meg, a szeretetet nélkülözve testvéreink hibáit, tévedéseit. „Ami a szívemen, a számon” alapján, ehhez a magatartáshoz makacsul ragaszkodva, igyekszünk elhitélni másokkal, hogy ez már így van jól, és ezt másoknak is el kell fogadniuk, mert ebből mi nem tudunk megváltozni, „én már csak ilyen vagyok” alapon.

Félénységünket, visszahúzódó személyiségünket alázat-ként próbáljuk bemutatni a környezetünknek, akik ezt el is hiszik, hiszen elég csak ránk nézni. Súlyos következményei lehetnek ennek, hiszen ott, ahol szükség lenne a határozott, és következetes fellépésre, amikor az ige is ezt kívánná tőlünk, erre képtelenek bizonyulunk.

Rámenős, agresszív megnyilvánulásainkat céltudatos törekvésként beállítva, előadva elhitéljük másokkal, hogy mi mindent az Úr Jézus nevében teszünk, aki megtisztította a templomot, arról megfeledkezve, hogy Urunk szolgálata alatt erről nagy valószínűség szerint egyszer (Jn) olvashatunk a Bibliában.

Lehetne folytatni a sort azokkal az ömberi természetből fakadó viselkedésformákkal, melyeket igyekszünk megmagyarázni, és így ajánlani önmagunkat másoknak, elhítelve velük, hogy mi valóban megváltoztunk, holott a szívben nem történt változás. Csak kicseréltük az árun lévő szavatossági időt jelző cédulát, így szeretnénk a romlott árun túladni, ezzel másokat is veszélyeztetve. Pál ezt a korinthusi gyülekezethez írt levélben így fogalmazta meg: „*Nem önmagunkat ajánljuk ismét nektek, hanem lehetőséget adunk nektek a velünk való dicsekedésre, hogy legyen mit felelgetek azoknak, akik azzal dicsekednek, ami csak látszat, és nem azzal, ami a szívben van.*”⁹

Rövid távon megvezethetünk másokat, és elhíthetjük

velük azt, amit mi is szeretnénk, de hosszú távon lelepleződik a gyülekezet és még hamarabb a környezetünk előtt. Nem tudjuk elleplezni azt, hogy kik is vagyunk valójában, mert „*Ahogy a víz tükrözi az arcot, úgy tükröződik a szívben az ember.*”¹⁰

Összefoglalva tehát, Jézus Krisztus tanítványa, az ő szolgálatában állva nem elégedhet meg azzal, hogy megálljon a fejlődésben, elfogadva a kezdeti sikereket, és abból „kihúzni a végéig”. Törekednünk kell a szolgálatunk közben a gyülekezetben, a munkahelyen és a családban eltöltött időt mindvégig Isten előtt eltöltött időként, istentiszteletként megélni. Az életünk hétköznapi és apró dolgaiba is be kell engednünk az Urat. Keresve az ő jóváhagyását, igénylését, illetve elfogadni diagnózisát, és kijelentésének fényében alávetni magunkat gyógykezelésének, melyben átengedjük életünk feltételeit területeit neki. Csak így jelenthetünk áldást a környezetünk számára, és így lesz szolgálataunk ténylegesen annak nevezhető. Ne elégedjünk meg rejtegetett bűneink felszínes kezelésével. Engedjük meg az ő életének a kiteljesedését magunkban! *Robertson* ezt így fogalmazta meg: „Az igazság a jellembe van. Krisztus nem egyszerűen csak az igazságot mondta, ő volt az igazság maga, a maga teljességében, mert az igazság nem a szavaké, hanem az életé és a lété.”

Ámen

Hivatkozások

- 1 Jób 1,1.
- 2 Márai Sándor: Füves könyv – *Arról, mi az élet igazi értelme.*
- 3 1Tim 3,2; Tit 2,8.
- 4 Fil 3,15–16.
- 5 2Sám 22,26–27; Péld 11,20.
- 6 Mt 12,37; Lk 19,22.
- 7 Mt 6,21.
- 8 Mt 6,33.
- 9 2Kor 5,12.
- 10 Péld 27,19.

* Dóczy Ákos életútja

1976-ban született a Bács-Kiskun megyei Kiskunhalason. Szüleivel Kunfehértón lakott, ahol az általános iskola után Kiskunhalasra járt, hogy gépészmérnöki képezését megszeresse. Édesanyja és anyai nagyszülei révén gyermekkorától járt a kiskunhalasi baptista gyülekezetbe, de a középiskolai évek alatt önmegvalósításában, Isten létét kizárva életéből, próbált független életet élni. Életének értelmét eleinte a bulizgatásban, kerékpározásban, majd az európaivá szelídített keleti vallások megértésében kereste. Érettségi után a mérnöki éven fordult újra az ige felé, keresve a válaszokat, melyeket fokozatosan meg is kapott élő hitű, őszinte nővérén, barátain és későbbi lelkipásztorán, *Szegedi Tivadaron* keresztül. 1995-ben tért meg és merítkezett be Kiskunhalason. Másfél év jánoshalmi Baráti Missziói Szolgálatnál eltöltött polgári szolgálatot követően jelentkezett a Baptista Teológiai Akadémiára, melyet 2002-ben fejezett be Mátészalkán, első szolgálati helyén, ahol lelkipásztorrá avatták. A BTA tanulmányi éve alatt 1999-ben kötött házasságot *Somogyi Violával*. Első gyermekük, *Kristóf* Budapesten, első lányuk, *Ágnes* Mátészalkán, majd *Johanna* Baján született, ahova 2006 augusztusában költöztek, ahol jelenleg is a baptista gyülekezet lelkipásztorja.